София 1618, район Овча Купел, бул. Цар Борис III № 136В

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

"ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ"

31.12.2020 г.

Съдържание Страница

1. Отчет за финансовото състояние **3**

2. Отчет за всеобхватния доход **4**

3. Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица **5**

4. Отчет за паричните потоци (пряк метод) **6**

5. Пояснителни бележки към финансовия отчет **7**

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Раздели, групи, статии	Пояснителни бележки	Година, приключила на 31 декември	
		2020 г.	2019 г.
АКТИВИ			
Инвестиции	13	154 492	144 580
Парични средства по банкови сметки	14	5 692	7 133
Текущи вземания	15	147	208
ОБЩО АКТИВИ		**160 331**	**151 921**
ПАСИВИ			
Резерв за гарантиране на минимална доходност	16	136	137
Нетекущи задължения към осигурените лица	17	159 489	151 177
Текущи задължения	18	706	607
ОБЩО ПАСИВИ		**160 331**	**151 921**

Пояснителните бележки от стр. 7 до стр. 36 са неразделна част от финансовия отчет.
Дата: 30.30.2021 г.

Финансовият отчет е одобрен и приет от Съвета на директорите с протоколни решения от 30.03.2021 г. и е подписан от представляващите дружеството:

Съставител на финансовия отчет:
Красимир Викев

Изпълнителен директор:
Дойчо Дачев

Изпълнителен директор:
Славейко Гергинов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 31.03.2021 г.

Росица Тричкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
„Одит Коректъ" ООД

Георги Гренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ" ООД

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Раздели, групи, статии	Пояснителни бележки	Година, приключила на 31 декември	
		2020 г.	2019 г.
Приходи от инвестиции			
Приходи от дивиденти	19	597	647
Приходи от лихви	20	2 689	2 626
Приходи от преоценка на финансови инструменти	21	55 337	38 744
Приходи от преоценка и наем на инвестиционни имоти	22	1 088	152
Други приходи	23	-	-
Всичко приходи		**59 711**	**42 169**
Разходи за инвестиции			
Разходи за лихви	24	-	7
Разходи по операции с финансови инструменти	25	57 582	35 399
Разходи по операции с чуждестранна валута	26	1	4
Разходи от преоценка на инвестиционни имоти	13.6	1 897	1 068
Други разходи	27	-	-
Всичко разходи		**59 480**	**36 478**
Доход	28	**231**	**5 691**
Общ всеобхватен доход		**231**	**5 691**

Пояснителните бележки от стр. 7 до стр. 36 са неразделна част от финансовия отчет.
Дата: 30.03.2021 г.

Финансовият отчет е одобрен и приет от Съвета на директорите с протоколно решение от 30.03.2021 г. и е подписан от представляващите дружеството:

Съставител на финансовия отчет:
Красимир Янев

Изпълнителен директор:
Дойчо Дойчев

Изпълнителен директор:
Славейко Тренчев

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 31/03/2021 г.

Росица Тричкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
„Одит Корект" ООД

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ" ООД

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	2020 г.	2019 г.
Стойност на нетните активи в началото на периода, в т.ч. :	**151 314**	**138 235**
Индивидуални партиди	151 177	138 103
Партиди на резерв за гарантиране на минимална доходност	137	132
Увеличение на стойността на нетните активи от:	**31 701**	**35 349**
Постъпления от осигурителни вноски	24 609	24 954
Прехвърлени средства от други универсални фондове	6 846	4 704
Средства на лица, възобновили осигуряването си в УПФ	15	-
Положителен доход от инвестиране на средствата на пенсионния фонд	231	5 691
Намаления на стойността на нетните активи от:	**23 390**	**22 270**
Средства за еднократно изплащане на осигурени лица	9	43
Средства изплатени на наследници на осигурени лица	225	162
Средства на осигурени лица, преминали в други универсални фондове	19 966	19 286
Средства на лица, променили осигуряването си по реда на чл.46 от КСО	1 139	751
Отрицателен доход от инвестиране на средствата на пенсионния фонд	-	-
Начислени такси и удръжки за пенсионноосигурителното дружество общо в т.ч. за :	2 051	2 028
Удръжки от осигурителните вноски	*923*	*936*
Инвестиционна такса	*1 128*	*1 092*
Стойност на нетните активи в края на периода в т.ч.:	**159 625**	**151 314**
Индивидуални партиди	159 489	151 177
Партиди на резерв за гарантиране на минимална доходност	136	137

Пояснителните бележки от стр. 7 до стр. 36 са неразделна част от финансовия отчет.
Дата: 30.03.2021 г.

Финансовият отчет е одобрен и приет от Съвета на директорите с протоколно решение на 30.03.2021 г. и е подписан от представляващите дружеството.

Съставител на финансовия отчет:
Красимир Викев

Изпълнителен директор:
Дойчо Динев

Изпълнителен директор:
Славейко Гергинов

Финансов отчет, върху който е издаден одиторски доклад с дата: 31.03.2021 г.

Росица Тричкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
„Одит Коректˮ ООД

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯˮ ООД

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Наименование на паричните потоци	Година, приключила на 31 декември	
	2020 г.	2019 г.
А. Парични потоци от оперативна дейност		
1. Постъпления, свързани с осигурените лица	24 609	24 954
2. Плащания, свързани с осигурените лица	(234)	(205)
3. Постъпления от други пенсионни фондове	6 846	4 704
4. Плащания към други пенсионни фондове	(19 966)	(19 286)
5. Постъпления, получени от НОИ	15	-
6. Плащания за превеждане към НОИ	(1 092)	(786)
7. Парични потоци от пенсионноосигурителното дружество	2	2
8. Парични потоци към пенсионно осигурителното дружество	(2 081)	(1 984)
9. Други парични потоци	-	-
10. Други парични потоци	-	(8)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	**8 098**	**7 391**
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност		
1. Парични потоци от получени лихви	-	165
2. Парични потоци от платени лихви	(3)	(473)
3. Постъпления от сделки с инвестиции	20 147	47 418
4. Плащания по сделки с инвестиции	(27 507)	(53 381)
5. Парични потоци от сделки с чуждестранна валута	(1)	(1)
6. Постъпления от сделки, свързани с инвестиционни имоти	556	270
7. Плащания по сделки, свързани с инвестиционни имоти	(2 731)	(1 063)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	**(9 539)**	**(7 065)**
В. Изменение на паричните потоци през периода	**(1 441)**	**326**
Г. Парични средства в началото на периода	**7 133**	**6 807**
Д. Парични средства в края на периода	**5 692**	**7 133**

Пояснителните бележки от стр. 7 до стр. 36 са неразделна част от финансовия отчет.
Дата: 30.03.2021 г.

Финансовият отчет е одобрен и приет от Съвета на директорите с протоколно решение от 30.03.2021 г. и е подписан от представляващите дружеството:

Съставител на финансовия отчет:
Красимир Виков

Изпълнителен директор:
Дойчо Дяков

Изпълнителен директор:
Славейко Герчиков

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 31/03/2021 г.

Ростка Гричкова
Регистриран одитор, отговорен за одита
„Одит Корект" ООД

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ" ООД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. Описание на дейността и управление на фонда

Настоящето описание на дейността на Универсален пенсионен фонд (УПФ) "Пенсионноосигурителен институт" представлява обща информация. Подробна информация е представена в осигурителните договори и Правилника за организацията и дейността на фонда. УПФ "Пенсионноосигурителен институт" е самостоятелно юридическо лице, вписано в СГС на 16.09.2008 г., ф.д № 638/2008 г. с единен идентификационен код по БУЛСТАТ 175554107. УПФ "Пенсионноосигурителен институт" (Фонда) функционира на база на одобрен от Управление "Осигурителен надзор" при Комисията за финансов надзор (КФН) Правилник за организацията и дейността на фонда.

Фондът е създаден за неопределен срок. Той не отговаря с активите си за задълженията и за загубите на пенсионноосигурителното дружество, което го управлява и представлява.
Фондът няма служители.

Съгласно решение на КФН №1098-УПФ/25.08.2008 г. УПФ "Пенсионноосигурителен институт" се управлява и представлява от "Пенсионноосигурителен институт" АД. "Пенсионноосигурителен институт" АД е самостоятелно юридическо лице, вписано в търговския регистър, воден от Агенцията по вписванията на 24.04.2008 г. с единен идентификационен код 200098313, с лицензия за извършване на дейност по допълнителното пенсионно осигуряване № 03-ПОД/28.02.2008 г.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд обхваща лицата, родени след 31.12.1959 г., ако са осигурени по част първа от Кодекса за социално осигуряване (КСО). Това е дейност по набирането на задължителни пенсионноосигурителни вноски, управление на средствата и изплащане на допълнителна пожизнена пенсия за старост. Вноските в полза на осигуряваните лица във Фонда са за сметка на осигурителите и осигурените лица. Размерът на осигурителните вноски и разпределението на вноските между осигурителите и осигурените лица се определя ежегодно със Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване. Осигурителните вноски се събират от Националната агенция за приходите (НАП) и се превеждат във Фонда по ред и начин, определени в КСО. Взаимоотношенията между НАП и пенсионното дружество са уредени с договор.

Осигуряването за лична допълнителна пожизнена пенсия за старост в УПФ „Пенсионноосигурителен институт“ се извършва въз основа на договор, сключен между Фонда и и осигурените лица за участие във Фонда - при избор на универсален пенсионен фонд от осигуреното лице, както и в резултат на служебно разпределение, осъществени по начин и ред, определени от Националната агенция за приходите и Комисията за финансов надзор. Покритите рискове са старост и смърт. Осигурителните договори да безсрочни.

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

1.при прехвърляне на средствата, въз основа на подадено заявление от осигуреното лице за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида и сключен договор с друго пенсионноосигурително дружество;

2.при прехвърляне на средства по индивидуалната партида на осигуреното лице в Държавния

фонд за гарантиране устойчивост на пенсионната система въз основа на подадено заявление за промяна на осигуряването от универсален пенсионен фонд във фонд "Пенсии", съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69" на държавното обществено осигуряване;

3.при смърт на осигуреното лице след представяне на смъртен акт;

4.при сключване на пенсионен договор или договор за разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида;

5.при еднократно изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице, което е придобило право на допълнителна пожизнена пенсия за старост, когато изчисленият месечен размер към датата на отпускането й е по-малък от 20 на сто от размера на социалната пенсия за старост, съгласно КСО, към същата дата;

6.при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в универсалния пенсионен фонд в пенсионните схеми на Европейския съюз и в пенсионните схеми на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка, съгласно съответните разпоредби от КСО.

Осигуряването в УПФ „Пенсионноосигурителен институт" дава правото на лична пожизнена пенсия, която се получава отделно и независимо от пенсията от Държавно обществено осигуряване по Част първа на КСО и от допълнителната доброволна пенсия по реда на Част Втора, дял Втори от КСО.

Право на придобиване на лична допълнителна пенсия за старост от универсален пенсионен фонд възниква, когато лицето придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на чл. 68, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) или 5 години преди навършване на възрастта за получаване на пенсия от Държавното обществено осигуряване по желание на осигуреното лице, при положение, че натрупаните средства по индивидуалната партида позволяват отпускането на такава пенсия в размер не по малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1-3 от КСО.

1.1. Осигуряването във Фонда дава право на:

- Допълнителна пожизнена пенсия за старост при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО или пет години преди навършване на възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1-3 от КСО;
- еднократно изплащане до 50 на сто от средствата, натрупани по индивидуалната партида, при трайно намалена работоспособност над 89,99 на сто;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследниците на починал осигурен или на пенсионер на Фонда при условията и по реда на част втора от КСО и Правилника за организацията и дейността на Фонда.

1.2. Инвестиране на средствата на Фонда

Основна цел на инвестиционната политика на УПФ "Пенсионноосигурителен институт" е запазване на стойността на натрупаните средства по индивидуалните партиди на осигурените лица и пенсионерите и увеличаване на тези средства в реално изражение, чрез дългосрочно формиране на капитал и доход от управлението на активите и постигане на доходност от инвестициите над средната за пазара, при обосновано и относително ниско поемане на риск.
Активите на Фонда се инвестират съобразно предвидените в КСО и ограниченията за всяка инвестиция.

Доходът, реализиран от инвестирането на средствата на Фонда, се разпределя по индивидуалните партиди на осигурените лица пропорционално на техния дял в масата на активите на Фонда, в съответствие с изискванията на закона.

1.3. Осигурителни плащания

Размерът на допълнителните пожизнени пенсии за старост, отпускани и изплащани от Фонда, се изчисляват на база:

- натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице;
- биометричните таблици, одобрени от заместник-председателя на КФН;
- техническия лихвен процент, който се определя и изменя от Съвета на директорите на дружеството и се одобрява от заместник-председателя на КФН.

2. База за изготвяне на финансовите отчети и промени в счетоводната политика

Основните счетоводни политики при изготвянето на финансови отчети на Фонда са оповестени по-долу. Тези политики са последователно прилагани, освен ако изрично не е упоменато друго.

2.1. База за изготвяне на финансовите отчети

Годишният финансов отчет на УПФ „Пенсионноосигурителен институт" е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС" представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е изготвен на база на историческата цена с изключение на финансовите активи и инвестиционните имоти, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Фонда. Всички суми са представени в хиляди лева, включително сравнителната информация за 2018 г., освен ако не е посочено друго.

Фондът представя обичайно сравнителна информация във финансовите си отчети за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират и/или преизчисляват, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година. Във връзка с първоначалното прилагане на МСФО 16 от началото на 2019 г. сравнителната информация за предходната година не е преизчислена, поради факта че Фонда е страна само като лизингодател по своите наемни договори и няма промяна в начина на признаване и отчитане на приходите от наем в тази връзка.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Фонда да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. Отчитайки, че 2020 г. бе година, която почти изцяло измина в извънредни ситуации за страната и света и която бе белязана с доста негативни последици, както здравни, така и социално-икономически – нарастване на заболеваемостта, безпрецедентно увеличаване на смъртността, нарастване на безработицата поради наложени

продължителни ограничителни мерки върху почти всички бизнеси в страната и съответно намаляване на осигурителните вноски и тяхната събираемост, а освен това и голяма волатилност на международните пазари и влошена ситуация на българския капиталов пазар, ръководството на пенсионното дружество счита, че ще успее да задържи съществена част от осигурените лица и занапред, както и че възможността за преструктуриране на инвестициите му, основно в дялови ценни книжа ще осигури по-голяма възвращаемост за осигурените лица във Фонда. След извършения преглед на дейността ръководството очаква, че Фонда има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на настоящия финансов отчет.

2.2. Промени в счетоводната политика

2.2.1.Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2020 г.

Следните нови стандарти, както и изменения и разяснения към съществуващи стандарти, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки" - Определение за същественост;

Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации – Определение за бизнес, което е в сила за бизнес комбинации, за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период;

Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване" и МСФО 7 "Финансови инструменти: Оповестяване" – Реформа на референтните лихвени проценти;

Изменение на МСФО 16 Лизинг – Отстъпки от наем, свързани с Covid-19 което е в сила най-късно от 1 юни 2020 г. за финансови години, започващи на или след 1 януари 2020 г.;

Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО.

Приемането на тези изменения към съществуващите стандарти не е довело до промени във финансовия отчет на Фонда.

2.2.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Фонда

Към датата на съставяне на настоящия финансов отчет няма нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и/или разяснения, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила.

2.2.3. Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Ръководството на Фонда счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), но все още не са одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно, не са взети предвид при изготвянето на този финансов отчет. Датите на влизане в сила ще зависят от решенията за одобрение за прилагане на Европейската комисия.

МСФО 17 Застрахователни договори. Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г., като се позволява по-ранното му прилагане, при условие че дружеството прилага също МСФО 15 Приходи по договори с клиенти и МСФО 9

Финансови инструменти. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов всеобхватен модел за отчитане на всички видове застрахователни договори, покриващ всички релевантни счетоводни аспекти. Този стандарт не е приложим за Фонда.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила от 1 януари 2023 г., все още не е приет от ЕС;

Изменения в МСФО 3 Бизнес комбинации, МСС 16 Имоти, машини и съоръжения, МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи, в сила от 1 януари 2022 г., но все още не приети от ЕС;

Годишни подобрения 2018-2020 г. в сила от 1 януари 2022 г., които все още не са приети от ЕС;

Изменения на МСФО 9, МСС 39, МСФО 7, МСФО 4 и МСФО 16 Реформа на лихвените показатели - Фаза 2, в сила от 1 януари 2022 г., които все още не са приети от ЕС.

Изменения на МСФО 4 Застрахователни договори - отлагане на МСФО 9, в сила от 1 януари 2021 г., все още не са приети от ЕС;

МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени" в сила от 1 януари 2016 г., но все още не е приет от ЕС.

Фондът очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху неговия финансов отчет в периода на първоначалното им прилагане.

3. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на този финансов отчет, ръководството е направило преценки, приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на счетоводните политики и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати. Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава проспективно. Значимите преценки и предположения на ръководството при прилагането на счетоводната политика на Фонда, които оказват най-съществено влияние върху финансовия отчет, са свързани с определяне на:

3.1.справедливата стойност на финансовите инструменти, отчитани по ССПЗ
Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котирани цени на активен пазар в съответствие с Правилата на Фонда и Наредба № 9 от 19 ноември 2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество.

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е продажна цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна или определена чрез друг метод за остойностяване.

Някои от активите и пасивите на Фонда се оценяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. За тези активи и пасиви, както и за активите и пасивите, за които се изисква оповестяване на оценената справедлива стойност Фондът оповестява нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са атегоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3.

При прилагане на техники за оценяване ръководството на Фонда използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, Фонда използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно. Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- Ниво 1: котирани цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: входящи данни различни от котирани цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка.

Фондът признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

При невъзможност да се определи справедливата стойност чрез използване на цени на активен пазар, Фондът прилага следните методи, с цел надеждно определяне на справедливата стойност на финансовия инструмент:

метод на дисконтираните парични потоци;
метод на съотношението цена-печалба на дружества аналози;
други методи, определени в Правилата на Фонда за оценка на активите и пасивите.

Таблицата по-долу показва балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности.

31 декември 2020	Балансова стойност		Справедлива стойност		
	Определени по справедлива стойност	Определени по амортиз. стойност	Ниво 1	Ниво 2	Ниво3
Финансови активи					
Ценни книжа	132 973	-	132 973		
Инвестиционен имот	6 731			-	6 731
Влогове	-	14 788			
Текущи вземания	-	147	-	-	-
Пари и парични еквиваленти	-	5 692	-	-	-
	139 704	**20 627**	**132 973**	**-**	**6 731**
Финансови пасиви				-	-
Нетекущи задължения към осиг.лица	159 489	-	-		
Текущи задължения	706	-	-	-	-
	160 195	**-**	**-**	**-**	**-**

31 декември 2019	Балансова стойност		Справедлива стойност		
	Определени по справедлива стойност	Определени по амортизирана стойност	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Финансови активи					
Ценни книжа	125 568	-	125 568	-	-
Инвестиционен имот	5 186	-	-	-	5 186
Влогове	-	13 826			
Текущи вземания	-	208	-	-	-
Пари и парични еквиваленти	-	7 133	-	-	-
	151 921	**21 167**	**125 568**	**-**	**5 186**
Финансови пасиви				-	-
Нетекущи задължения към осиг.лица	151 177	-			
Текущи задължения	607	-	-	-	-
	151 784	**-**	**-**	**-**	**-**

3.2.определянето на очакваните кредитни загуби (ОКЗ) за вземанията и паричните средства

Политиката на Фонда по отношение на преценки и предположения, свързани с ОКЗ е подробно оповестена по-горе.

4. Основни елементи на счетоводната политика
4.1. Финансови инструменти

4.1.1. Финансови активи

Класификация

Съгласно МСФО 9, след първоначалното им признаване финансовите активи се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Класификацията се базира на два критерия: бизнес модела за управление на активите на Фонда и дали договорните парични потоци от инструмента представляват само плащания на главница и лихва по непогасената сума на главницата.

Оценката на бизнес модела на Фонда е извършена към датата на първоначалното прилагане на МСФО 9 - 1 януари 2018 г. Бизнес моделът на Фонда за управление на финансовите активи се определя от начина, по който той управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете.

Във връзка с горното, бизнес модела на Фонда е, че финансовите активи не се държат нито за събиране на договорни парични потоци, нито за събирание на договорни парични потоци и продажба на финансови активи.

Оценката дали договорните парични потоци по финансовите инструменти се състоят само от главница и лихва се прави въз основа на фактите и обстоятелствата към първоначалното признаване на активите.
Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на уреждане на сделката, т.е. на датата на сетълмента.

Инвестиции, отчитани по ССПЗ

Финансовите активи в инвестиционния портфейл на УПФ "Пенсионноосигурителен институт" представляват инвестирани парични средства в държавни ценни книжа, чуждестранни ценни книжа, акции и права, акции на акционерни дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ), дялове, издадени от Колективни Инвестиционни Схеми (КИС) и банкови депозити.

Тази категория финансови активи е най-съществена за Фонда. Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови активи, държани за търговия и финансови активи, определени при първоначалното им признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или финансови активи, които задължително се изисква да бъдат оценявани по справедлива стойност. Финансовите активи се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел продажба или повторно придобиване в кратък срок. Финансови активи с парични потоци, които не представляват единствено плащания по главницата и лихвата, се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата, независимо от бизнес модела. Независимо от критериите за дълговите инструменти, които следва да бъдат класифицирани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, дълговите инструменти могат да бъдат определени като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване, ако така се елиминира или се намалява съществено счетоводното несъответствие.
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата се отнасят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, като нетните промени в справедливата стойност се признават в отчета за всеобхватния доход.

Тази категория включва основно регистрирани за търговия на фондови борси капиталови и дългови инструменти. Дивидентите по такива капиталови инструменти също се признават като

финансови приходи в отчета за доходите, когато бъде установено правото за получаване на плащането за тях.

Вземания, отчитани по амортизирана стойност

Вземания, възникнали първоначално във Фонда, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания, които не се търгуват на активен пазар. За да бъде класифициран и оценяват по амортизирана стойност финансовият актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата" по неиздължената сума на главницата.
Като текущи вземания се класифицират вземанията в срок до 12 месеца от тяхното възникване. Краткосрочните вземания без определен лихвен процент или доход се оценяват по себестойност в момента на тяхното възникване. Краткосрочните вземания с определен лихвен процент или доход се оценяват по себестойност, увеличена с полагащата се съгласно договора натрупана лихва или доход.

Парични средства по банкови сметки

Фондът отчита като парични средства налични суми в брой, както и сумите по разплащателни сметки в банки или по депозити с оригинален срок до три месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са леснообръщаеми в паричен еквивалент и съдържат незначителен риск от промяна в стойността им. Като парични средства се представят и и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Фонда, съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита.
Банковите влогове, парите на каса и паричните средства по разплащателни сметки се оценяват както следва:
- банковите влогове – по номиналната им стойност и натрупаната лихва към датата, за която се отнася оценката;
- парите на каса – по номинална стойност;
- паричните средства по разплащателни сметки – по номинална стойност.

Признаване и оценяване на финансови активи

При първоначалното придобиване на инвестиции, отчитани по ССПЗ оценката се извършва по цена на придобиване, а при последващо оценяване - по съответния ред и начин, определен в Наредба № 9 от 19 ноември 2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партиди (Наредба №9 на КФН), при спазване на Закона за счетоводството и на МСФО приети от ЕС.

Разликите от преоценените стойности на инвестициите, отчитани по ССПЗ се отразяват текущо като приходи или разходи. Всички притежавани от Фонда инвестиции, отчитани по ССПЗ се класифицират като финансови активи, държани за търгуване и се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, съгасно МСФО 9.

След първоначално признаване всички финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата се оценяват по справедливата им стойност, с изключение на онези инструменти, за които няма пазарни котировки на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена.

Пазарът се счита за активен, ако сделките за този актив, респ. пасив се извършват с достатъчно честота и обем, така че да осигуряват непрекъсната ценова информация.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя към края на всеки ден на база пазарни котировки на цената им, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. В случай, че такива котировки не съществуват, справедливата стойност на финансовите активи се определя чрез техники за оценка, в съответствие с приетите правила за оценка на активите на Фонда. Оценъчните методи при липса на активен пазар за съответния финансов актив или финансов пасив представляват ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за дружеството, респ. за фонда оценки, както и включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цената. Входящите данни при оценъчните техники представят пазарните очаквания и измервания за факторите за риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

При невъзможност да се приложи реда и начините за оценка по Наредба № 9 последващата оценка може да се извърши при спазване на принципа на предпазливостта по надлежно и подробно мотивирани и документирани от пенсионноосигурителното дружество методи, които са общопризнати на финансовите пазари, съгласно Наредба № 9. Същите обаче следва да са в съответствие с МСФО 9.

По изключение, когато получената по реда на тази Наредба оценка е в явно противоречие с принципа на предпазливостта, пенсионноосигурителното дружество може да използва определената по реда на наредбата цена за предходния работен ден.

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност през печалба или загуба се признават първоначално по тяхната справедлива стойност за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Те се признават при възникването им в отчета за доходите. Последващата оценка на тези активи е по тяхната справедлива стойност.

Вземанията първоначално се признават по тяхната справедлива стойност, за която се приема цената им на придобиване. Последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката.
Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент (ЕЛП). Амортизацията по ЕЛП се включва в печалбата или загубата за текущия период.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Фонда включват вземанията, свързани с инвестиции и другите текущи вземания.

Краткосрочните вземания без определен лихвен процент или доход се оценяват по себестойност в момента на тяхното възникване. Краткосрочните вземания с определен лихвен процент или доход се оценяват по себестойност, увеличена с полагащата се съгласно договора натрупана лихва или доход.

Обезценка

Приемането на МСФО 9 промени счетоводното отчитане на загубите от обезценка за финансовите активи като замени подхода на начислените загуби на МСС 39 с ориентирания в по-голяма степен към бъдещето модел на очакваните кредитни загуби (очакваните кредитни

загуби). МСФО 9 изисква от Фонда да признава провизия за очакваните кредитни загуби за всички финансови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Очакваните кредитни загуби се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Фонда очаква да получи, дисконтирани с доближение до първоначалния ефективен лихвен процент.

Очакваните кредитни загуби се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, очакваните кредитни загуби се провизират за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца. За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се изисква по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението.

Фондът приема че кредитния риск се е повишил значително, когато договорните плащания, свързани с актива са просрочени с повече от 30 дни, освен ако Фонда не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да показва друго.

По отношение на вземанията, свързани с инвестиции и другите текущи вземания Фонда прилага опростен подход за изчисление на очакваните кредитни загуби. Това означава, че не проследява промените в кредитния риск, а вместо това признава провизия за загуба въз основа на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата.

Значимите вземания се тестват за обезценка поотделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Загубата от обезценка на вземания се представя в отчета за всеобхватния доход като други разходи.

По отношение на паричните средства Фонда прилага общия подход, базиран на присъдени кредитни рейтинги на обслужващите го банки от международни кредитни агенции или БАКР.

По-голямата част от финансовите активи на Фонда се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата и изискванията за обезценка не се прилагат за тези финансови инструменти. Освен това, финансовите активи по амортизируема стойност на Фонда (текущите вземания и парите и паричните средства) са краткосрочни, с добро кредитно качество. Съответно, очакваната кредитна загуба за тях е несъществена.

Фондът приема, че е налице неизпълнение на условията за даден финансов актив, когато забавянето на договорените парични потоци е над 90 дни, освен ако не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да докаже че по-голямо просрочие е по-подходящ критерии за неизпълнение.

Измерването на очакваната кредитна загуба е функция от вероятността за неизпълнение, загуба при неизпълнение и експозицията при неизпълнение. Оценката на вероятността за неизпълнение и загубата при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с информация за бъдещо развитие.

Отписване
Финансов актив се отписва когато:
- договорните права за получаване на паричните потоци от актива са изтекли; или

- договорните права за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Фонда е поел задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Фонда е прехвърлил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Фонда нито е прехвърлил, нито е запазил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазил контрола върху него.
Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

4.1.2.Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват текущите задължения към Дружеството, управляващо Фонда и нетекущите задължения към осигурените лица.
Финансовите пасиви се признават тогава, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата.
Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.
Задълженията се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизируема стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Активите и пасивите на фонда, деноминирани в чуждестранна валута, се преоценяват в лева към края на всеки работен ден по централния курс на БНБ, валиден за деня, за който се отнася оценката, съгласно изискването на чл.11, ал. 1 от Наредба № 9. Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на фонда по официалния обменен курс към датата на сделката. Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в увеличение или намаление на дохода.
Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат но обменния курс към датата на сделката. Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към
датата, на която е определена справедливата стойност.

4.2.Инвестиционни имоти

Инвестиционен имот е имот (земя, сграда, части от сграда или сграда в процес на изграждане), държан с цел отдаване под наем при условия на оперативен лизинг или за увеличаване на стойността на имота, или и за двете, в съответствие с МСС 40 Инвестиционни имоти.

Инвестиционните имоти се признават като актив само, когато е вероятно бъдещите икономически ползи, свързани с имота, да бъдат получени от Фонда и когато цената на придобиване може да бъде надеждно определена. Признаването се извършва обичайно от момента, в който всички ползи и рискове, свързани с актива са прехвърлени към Фонда.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, включително разходите по сделката. Текущите разходи, свързани с обслужването на актива не се включват в отчетната стойност, а се отчитат като преки разходи за инвестиционни имоти в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти, се отчитат като се използва моделът на справедливата стойност. Справедливата стойност се определя от независими лицензирани оценители с квалификация и опит, подходящи за спецификата на оценяваните имоти, съгласно Закона за независимите оценители. Последващата оценка на инвестиционен имот по справедлива стойност се извършва от Фонда съгласно оценката на пазарната стойност на имота към последния работен ден на отчетния период. Инвестиционните имоти се преоценят на тримесечна база, съгласно нормативната уредба на дейността на пенсионните фондове, и се включват в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица по техните справедливи стойности. Промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се представят в отчета за промените на нетните активи на разположение на осигурените лица

Фондът отписва инвестиционните си имоти при продажба или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не очакват никакви икономически приходи от тяхната продажба. Печалбите или загубите възникващи от изваждането им от употреба или продажбата им, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположените на осигурените лица и се определят като разликата между нетните приходи от продажбата и балансовата стойност на актива.

Приходите от наеми от инвестиционни имоти се признават на линейна база в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица в периода, за който се отнасят, независимо от начина на плащане.

4.3. Отчитане на лизинговите договори

Фонда като лизингодател по оперативен лизинг

Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2019 г.

МСФО 16 Лизинг, който е в сила от 1 януари 2019 г. не променя съществено счетоводното отчитане на лизинга за лизингодателите. Те продължават да класифицират всеки лизингов договор като финансов или оперативен, прилагайки на практика правила, които са аналогични на тези в МСС 17, които съответно по своята същност са прехвърлени в новия МСФО 16.

5. Резерв за гарантиране на минимална доходност

Универсалният пенсионен фонд създава пенсионни резерви за гарантиране на минималната доходност, съгласно чл. 193 от КСО, когато постигнатата доходност от Фонда е с над 40 на сто по-висока от средната постигната доходност за всички универсални пенсионни фондове или превишава с 3-процентни пункта средната доходност - което от двете числа е по-голямо, като средствата от доходността над този процент се заделят за резерв от съответния фонд. Начинът и редът за определяне на минималната доходност за формиране и използване на резервите се уреждат с наредба на Комисията за финансов надзор.

6. Такси

Таксата за управление на осигурителните вноски се удържа при постъпване на осигурителните вноски на базата на сключени договори за допълнително пенсионно осигуряване в УПФ.

Задълженията към осигурените лица са оповестени по номинал, намалени с таксите съгласно Правилника на Фонда и увеличени с доходността от инвестиране.

Във връзка с осъществяването на дейността по управление на УПФ от Пенсионноосигурителното дружество, УПФ начислява и изплаща на „Пенсионноосигурителен институт" АД следните такси върху вноските, получени от осигурените лица:

- такса в размер на 3,75%, удържана от всяка вноска (2019 г. - 3,75%);
- инвестиционна такса в размер на 0,75 %, определена годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който са управлявани (2019 г. - 0,75%).

7. Данъци

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.
Приходите от инвестиране на активите на Фонда, разпределени по индивидуалните партиди на осигурените лица не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физическите лица.
Услугите по допълнително задължително пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

8. Нетни активи на разположение на осигурените лица

Нетните активи обхващат вноските, отразени по индивидуалните партиди на осигурените лица и дохода разпределен по тях .

9. Нетекущи задължения

Нетекущите задължения на Фонда към 31.12.2020 г. са формирани изцяло от задълженията към осигурените лица – 159 489 хил. лева спрямо 2019 г. - 151 177 хил. лева.

10. Текущи задължения

Текущите задължения на УПФ "Пенсионноосигурителен институт" към дружеството са във връзка с начислени такси от вноските на осигурените лица и инвестиционна такса. Таксата за управление на осигурителните вноски се удържа при постъпване на осигурителните вноски. Задълженията към осигурените лица са оповестени по номинал, намалени с таксите, съгласно Правилника на Фонда и увеличени с доходността от инвестиране. Във връзка с осъществяването на дейността по управление на Фонда от "Пенсионноосигурителен институт" АД, Фондът начислява и изплаща на Дружеството следните такси върху вноските, получени от осигурените лица:

- такса в размер на 3.75 %, удържана от всяка постъпила вноска;
- инвестиционна такса в размер на 0,75 %, определена годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който са управлявани.

Към 31.12.2020 година текущите задължения на УПФ „Пенсионноосигурителен институт" към „Пенсионноосигурителен институт" АД за такси възлизат на 176 хил. лева, а в края на 2019 г. са 204 хил. лева.

Към 31.12.2020 година текущите задължения на УПФ „Пенсионноосигурителен институт" по превеждане на средства за лица, избрали да променят осигуряването си от ФДЗПО към фонд на ДОО възлизат на 366 хил.лева а в края на 2019 г. са 319 хил.лева.

Към 31.12.2020 година текущите задължения на УПФ „Пенсионноосигурителен институт" свързани с инвестиционни имоти възлизат на 164 хил.лева а в края на 2019 г. са 84 хил.лева.

11. Приходи

Основните приходи на пенсионния фонд са от инвестиции, включващи преоценка на ценни книжа, реализирани печалби или загуби от сделки с ценни книжа, лихви от банкови депозити и лихвоносни ценни книжа, както и от гласувани дивиденти.

Приходите от дивиденти се признават в увеличение или намаление на дохода в момента на възникване на правото за получаване на плащането. Приходите от лихви се признават на принципа на текущо начисление. Разликите от промените в оценката на финансовите инструменти по справедлива цена, се отчитат като текущ приход или разход от преоценки на финансови активи, когато тези активи са държани за търгуване. Разликата между преоценената стойност и продажната цена на финансовите инструменти при сделки с тях, се признават като текущи приходи или разходи.

12. Разходи

Разходите в отчета за всеобхватния доход са основно от преоценка на инвестициите, респ. на финансовите активи и същите се отчитат текущо в периода на тяхното възникване

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ
КЪМ ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

13. Инвестиции

№ по ред	Активи	Изменение на балансовата стойност		Начислен доход за периода
		31.12.2020 г.	31.12.2019 г.	в хил. лева
1	**Дялови финансови активи, издадени от емитенти със седалище в Р.България**	**14 392**	**16 942**	**188**
1.1	Акции, права и варанти	14 392	16 942	188
1.2	Акции и дялове на колект.инвест.схеми	-	-	-
2	**Дългови финансови активи, издадени от емитенти със седалище в Р. България**	**29 386**	**30 428**	**(78)**
2.1	Дългови ценни книжа	27 917	28 755	75
2.2	Корпоративни облигации	1 469	1 673	(153)
3	**Дялови финансови активи, издадени от емитенти извън Р.България**	**14 338**	**15 021**	**(94)**
3.1.	Акции, права и варанти	5 626	4 479	359
3.2.	Акции и дялове на колект.инвест.схеми	8 712	10 542	(453)
4	**Дългови финансови активи, издадени от емитенти извън Р. България**	**74 857**	**63 177**	**855**
4.1.	Дългови ценни книжа	69 995	58 155	812
4.2.	Корпоративни облигации	4 862	5 022	43
5	**Влогове в банки**	**14 788**	**13 826**	**169**
6	**Инвестиционни имоти**	**6 731**	**5 186**	**(809)**
6.1.	Инвестиционни имоти в Р.България в процес на строителство	6 731	5 186	(809)
	Общо инвестиции	**154 492**	**144 580**	**231**

13.1. Дялови финансови активи, издадени от емитенти със седалище в Р.България

Емитент	Брой издадени ЦК от емитента	Брой притежавани ЦК	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2020 г. в хил. лв.
ГРАДУС АД-СТАРА ЗАГОРА	243 608 710	360 000	BGN	526
АЛТЕРКО АД	17 999 999	199 614	BGN	1 377
СПИДИ АД	5 377 619	15 700	BGN	934
БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА АД	6 582 860	79 000	BGN	387
ЧЕЗ ЕЛЕКТРО БЪЛГАРИЯ АД	5 000	18	BGN	378
ЧЕЗ РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ БЪЛГАРИЯ АД	1 928 000	3 990	BGN	902
СИРМА ГРУП ХОЛДИНГ АД	59 360 518	715 810	BGN	397
СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД	18 358 849	565 497	BGN	424
ЕЛАНА АГРОКРЕДИТ АД	36 629 925	843 200	BGN	885
ТРЕЙС ГРУП ХОЛД АД	24 200 000	260 798	BGN	908
МОНБАТ АД	39 000 000	91 916	BGN	368
АГРИЯ ГРУП ХОЛДИНГ АД	6 800 000	93 101	BGN	484
СОФАРМА ТРЕЙДИНГ АД	34 276 050	126 680	BGN	703
БИЛБОРД АД	15 000 000	668 145	BGN	142
АЛКОМЕТ АД	17 952 959	47 124	BGN	323
ЕМКА АД	21 699 726	315 396	BGN	643
ФАЗЕРЛЕС АД	515 000	20 376	BGN	289
КОРАДО-БЪЛГАРИЯ АД	13 168 614	124 994	BGN	806
М+С ХИДРАВЛИК АД	39 445 200	67 800	BGN	424
ТОПЛИВО АД	5 416 829	136 173	BGN	272
ФНИ БЪЛГАРИЯ АДСИЦ	34 641 925	661 383	BGN	1 118
АДВАНС ТЕРАФОНД АДСИЦ	85 110 091	678 838	BGN	1 229
СОФАРМА ИМОТИ АДСИЦ	21 951 320	84 500	BGN	473
				14 392

13.2. Дългови финансови активи, издадени от емитенти със седалище в Р.България

№ по ред	Емисия	Брой притежавани ЦК	Падеж	Справедлива стойност към 31.12.2020 г. в хил лв.
1	BG2040012218	3 451 453	11.07.2022 г.	3 814
2	BG2040013216	4 463 244	09.07.2023 г.	5 016
3	BG2040014214	3 402 977	15.07.2024 г.	3 952
4	BG2040015211	334 971	14.07.2025 г.	386
5	BG2040210218	1 540 000	29.09.2025 г.	3 874
6	XS1083844503	2 000 000	03.09.2024 г.	4 418
7	XS1208855889	1 300 000	26.03.2027 г.	3 028
8	XS1382693452	1 650 000	21.03.2023 г.	3 429
9	BG2100023170 MONBAT	870 000	20.01.2025 г.	1 469
				29 386

13.3. Дялови финансови активи, издадени от емитенти извън Р.България

Емитент	Брой издадени ЦК от емитента	Брой притежавани ЦК	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2020 г. в хил лв.
BAYERISCHE MOTOREN WERKE AG	DE0005190003	1 460	EUR	206
CONTINENTAL AG O.N.	DE0005439004	745	EUR	177
INFINEON TECHNOLOGIES AG	DE0006231004	5 100	EUR	313
SAP GY EQUITY	DE0007164600	1 500	EUR	315
BAYER AG NA O.N.	DE000BAY0017	4 200	EUR	396
NOKIA CORP	FI0009000681	46 000	EUR	285
SANOFI	FR0000120578	1 700	EUR	262
RENAULT SA	FR0000131906	4 660	EUR	326
ALPHABET INC-CL A	US02079K3059	80	EUR	224
APPLE INC.	US0378331005	2 190	EUR	472
COCA COLA CO	US1912161007	7 800	EUR	674
WALT DISNEY CO	US2546871060	1 500	EUR	426
INTEL CORP	US4581401001	4 750	EUR	370
MCDONALD'S CORP	US5801351017	1 914	EUR	649
MICROSOFT CORP	US5949181045	1 484	EUR	531
ISHARES DJ US SEL DIV DE	DE000A0D8Q49	7 300	EUR	793
ISHARES FOOD&BEVERAGE ETF(DE)	DE000A0H08H3	4 500	EUR	631
ISHARES HEALTCARE ETF(DE)	DE000A0Q4R36	7 000	EUR	1 198
LUXOR NEW ENERGY UCITS ETF	FR0010524777	4 300	EUR	349
INVESCO EQQQ NASDAG ETF	IE0032077012	1 200	EUR	605
VANGUARD FTSE EMERGING MARKETS	IE00B3VVMM84	9 550	EUR	1 045
VANGUARD S&P 500	IE00B3XXRP09	9 320	EUR	1 061
ISHARES S&P500 HEALTH CARE SEC	IE00B43HR379	41 600	EUR	566
ISHARES GOLD PRODUCERS VCITS E	IE00B6R52036	45 400	EUR	1 132
VANGUARD USD TREASURY BOND ET	IE00BZ163M45	19 000	EUR	808
EUROBANK I (LF) EGUITY EMERGIG	LU0273960624	300 000	EUR	524
				14 338

13.4. Дългови финансови активи, издадени от емитенти извън Р. България

Емисия	Брой притежавани ЦК	Падеж	Справедлива ст-ст към 31.12.2020 г. в хил. лева
DE0001102473 - Германия	4 200 000	15.8.2029 г.	8 669
ES0000012F43 - Испания	1 000 000	31.10.2029 г.	2 073
FR0013451507 - Франция	3 000 000	11.12.2029 г.	6 086
GR0114029540 - Гърция	900 000	1.8.2022 г.	1 917
XS1060842975 - Румъния	3 000 000	24.04.2024 г.	6 666
XS1117298916 - Хърватия	2 975 000	11.03.2025 г	6 659
XS1129788524 - Румъния	4 055 000	28.10.2024 г	8 748
XS1312891549 - Румъния	3 300 000	29.10.2025 г.	7 175
XS1713475306 - Хърватия	1 000 000	27.01.2030 г.	2 388
XS1892141620 - Румъния	1 800 000	11.03.2029 г.	4 041
XS1744744191 – Северна Македония	2 465 000	18.1.2025 г.	5 221
XS1807201899 – Черна Гора	2 700 000	21.04.2025 г.	5 519
XS1877938404 - Албания	2 000 000	09.10.2025 г.	4 182
XS2050982755 – Черна Гора	350 000	03.10.2029 г.	651

XS1816296062 – ENERGO PRO S.A.	1 950 000	04.05.2024 г	3 803
XS1969645255 – PPF ARENA 1 B.V.	500 000	27.03.2026 г.	1 059
			74 857

13.5. Банкови депозити

в хил. лева	**За годината, завършваща на 31 декември**	
	2020 г.	**2019 г.**
Банкови депозити	14 788	13 826
	14 788	**13 826**

Банковите депозити на УПФ „Пенсионноосигурителен институт" към 31.12.2020 г. са в следните банки:

Име на банката	**Главница в лева**	**Натрупана лихва в лева**	**Обща стойност в лева**
ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД	3 000 000,00	0.00	3 000 000,00
ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД	4 299 732.95	0.00	4 299 732.95
ПРОКРЕДИТ БАНК	4 200 000.00	0.00	4 200 000.00
ПРОКРЕДИТ БАНК	3 288 019.49	0.00	3 288 019.49
	14 787 752.44	**0.00**	**14 787 752.44**

13.6. Инвестиционен имот в процес на строителство

Инвестиционният имот на Фонда включва право на строеж, придобито през 2018 г. и поземлен имот с идентификатор 56722.651.300, находящ се в гр. Плевен. Същият е придобит през м.04.2019 г. от „Кайлъка ресурс" АД
През 2019 г. Фонда започна изграждането на обекта, за който е учредено правото на строеж.
По-долу е представено равнението на балансовата стойност на инвестиционния имот към края на отчетния период:

	2020 г.	**2019 г.**
Балансова стойност към 1 януари	5 186	5 011
Придобита земя	-	238
Приети СМР и допълнителни разходи	2 427	992
Преоценка (нето)	(882)	(1 055)
Балансова стойност към 31 декември	**6 731**	**5 186**

Оценъчните техники, приложени при определянето справедливата стойност на инвестиционния имот на Фонда съответстват на ниво 3 от въведената с МСФО 13 Йерархия на справедливите стойности. Справедливата стойност е определена на база, изготвени оценки от независими оценители при претегляне на различните оценителски методи в зависимост от вероятността за сбъдване на заложените хипотези при прилагане на въведената от МСФО 13 презумпция за определяне на справедливата стойност на база на пазарните очаквания за максимизиране на стойността на актива в зависимост от употребата му.

Основна тежест при оценката на инвестиционния имот към края на годината се дава на

приходен метод - 90%, допълван от сравнителния метод – 10%. Направената преоценка на инвестиционния имот до справедлива стойност е повтаряема поради прилагането на модела на справедливата стойност по МСС 40. Тя се извършва към последната дата от всяко календарно тримесечие на годината.

Оценката на имота към края на 2020 г. е изготвена от инж. Александър Александров, притежаващ сертификат № 100101222 за оценка на недвижими имоти. Справедливата стойност на инвестиционния имот в процес на изграждане е 6 730 790 лева, в това число :

- Сгради 5 547 300 лева
- Земя 1 183 490 лева

Следните суми, свързани с инвестиционните имоти са представени в отчета за всеобхватния доход:

	2020 г.	**2019 г.**
Приходи от преоценка	1 015	13
Разходи за обезценка	(1 897)	(1 068)
Приходи от наем	73	139
	(809)	**(916)**

14. Парични средства по банкови разплащателни сметки

Паричните средства на УПФ "Пенсионноосигурителен институт" към 31.12.2020 г. са в банката попечител – Уникредит Булбанк АД.

в хил. лева	**За годината, завършваща на 31 декември**	
	2020 г.	**2019 г.**
Разплащателни сметки в лева	5 534	3 033
Разплащателни сметки във валута	158	4 100
	5 692	**7 133**

15. Текущи вземания, свързани с инвестиции и инвестиционни имоти

	За годината, завършваща на 31 декември	
	2020 г.	**2019 г.**
1. Вземания, свързани с инвестиционни имоти в т.ч.	27	82
ИВАЙЛО НЕШЕВ НЕШ И ЕТ	24	79
СД ЕКСПЕРТ-ИП БОРИСОВА, ЦАНКОВА	3	3
2. Други текущи вземания, свързани с инвестиции	120	126
	147	**208**

През 2019 г. УПФ стартира строителство в своя инвестиционен имот. В тази връзка дружеството е предоставило на основния изпълнител договорен аванс, който към 31.12.2020 е в размер на 24 хил. лева. Сумата от 3 хил. лева представлява авансово плащане по договор за строителен надзор.

Към 31.12.2020 г. Фонда отчита ДДС за възстановяване от строителната дейност в размер на 120 хил. лева. Данъкът е възстановен към датата на съставяне на настоящия финансов отчет.

16. Резерв за гарантиране на минимална доходност

През 2011 г. УПФ "Пенсионноосигурителен институт" постигна доходност, по-висока от средната за този вид ФДПО. Заделен е резерв за гарантиране на минимална доходност по чл.193, ал.7. от КСО, като стойността му ежедневно се преоценява. Към 31.12.2020 г. неговият размер е 136 хил. лева. (към 31.12.2019 г. – 137 хил.лв.)

Минималната доходност се определя от регулаторния орган в страната – КФН на база на постигнатата доходност от управлението на активите на всички фондове от съответни вид за предходните 24 месеца, съгласно Наредба на КФН.

17. Нетекущи задължения към осигурени лица

в хил. лева	**За годината, завършваща на 31 декември**	
	2020 г.	**2019 г.**
Задължения към осигурените лица	159 489	151 177

18. Текущи задължения

в хил. лева	**За годината, завършваща на 31 декември**	
	2020 г.	**2019г.**
Текущи задължения на променили осигуряването си лица	366	319
Задължения към ПОД	176	204
Задължения свързани с инвестиции	164	84
	706	**607**

Към 31 декември 2020 г. в УПФ има подадени заявления за прехвърляне в НАП (по реда на чл. 4 б от КСО) от 56 лица с общ размер от 366 хил.лева на натрупаните средства по осигурителните им партиди, за които не е изтекъл 6-месечния срок за ефективен трансфер на паричните средства към НАП.

19. Приходи от дивиденти

УПФ "Пенсионноосигурителен институт" отчита приходи от дивиденти от дружества, в които фонда има дялово участие в размер на 597 хил. лева за 2020 г. и 647 хил. лева за 2019 г.

20. Приходи от лихви по банкови депозити и ценни книги

в хил. лева	**За годината, завършваща на 31 декември**	
	2020 г.	**2019 г.**
Приходи от лихви по банкови депозити и по разплащателни сметки	20	37
Приходи от лихви по ценни книги	2 669	2 589
	2 689	**2 626**

21. Приходи от преоценка на ценни книжа

в хил. лева	**За годината, завършваща на 31 декември**	
	2020 г.	**2019 г.**
Дългови - ДЦК	14 596	7 989
Дялови – акции, права и дялове	40 741	30 755
	55 337	**38 744**

22. Приходи от инвестиционни имоти

През 2020 г. УПФ "Пенсионноосигурителен институт" отчита общо приходи от наем в размер на 73 хил. лева. Договорът за наем с "Кайлъка ресурс" АД е прекратен считано от 01.07.2020 г. Допълнително през 2020 година Фонда признава приходи от преоценка на инвеситиционния имот в процес на изграждане, които са в размер на 1 015 хил. лева.

През 2019 г. УПФ "Пенсионноосигурителен институт" отчита общо приходи от наем в размер на 139 хил. лева, от които: 98 хил. лева, формирани от договор за наем от 25.04.2019 г., сключен с „Кайлъка ресурс" АД. Срокът на договора е за 12 месеца с клауза за автоматично подновяване със 6 месеца, уговорена в полза на наемателя, ако той продължи повече от 5 дни от първоначалния договорен срок, ползването на имота и 41 хил. лева от договор със същия контрагент, прекратен през м.04.2019 г. Допълнително през 2019 година Фонда признава приходи от преоценка на инвеситиционния имот в процес на изграждане, които са в размер на 13 хил. лева.

23. Други приходи

През 2020 г. в УПФ "Пенсионноосигурителен институт" не са отчетени други приходи от дялово участие. За предходната 2019 г. не са отчетени други приходи от дялово участие .

24. Разходи за лихви

През 2020 г. в УПФ Пенсионноосигурителен институт" не са отчетени разходи за лихви. През 2019 г. в УПФ Пенсионноосигурителен институт" са начислени отрицателни лихви по разплащателна сметка на Фонда при Райфайзен банк в размер на 7 хил. лева.

25. Разходи по операции с финансови инструменти

в хил. лева	**За годината, завършваща на 31 декември**	
	2020 г.	**2019 г.**
1. Разходи от преоценка на финансови инструменти	57 400	35 281
1.1 ДЦК	*16 477*	*6 104*
1.2 Акции, права и дялове	*40 923*	*29 177*
2. Разходи за комисионни на инвестиционни посредници	14	23
3.Други разходи по операции с финансови инструменти	168	95
	57 582	**35 399**

26. Разходи от операции с чуждестранна валута

През 2020 г. са отчетени разходи по операции с чуждестранна валута в размер на 1 хил.лева. За 2019 г. тези разходи са в размер на 4 хил.лева.

27. Други разходи

През 2020 г. в УПФ "Пенсионноосигурителен институт" не са отчетени други разходи. За 2019 г. също не са отчетени други разходи .

28. Резултат от инвестиции

в хил. лева	**За годината, завършваща на 31 декември**	
	2020 г.	**2019 г.**
Резултат от инвестиции	231	5 691

29. Паричен поток

Движението на паричните средства, както и началното и крайно салдо по паричните сметки са показани в отчета за паричните потоци.

30. Свързани лица

Идентифициране на свързани лица
Свързано лице на Фонда е „Пенсионноосигурителния институт" АД, в качеството му на управляващо дружество, както и ключовия управленски персонал на пенсионното дружество.

Краен собственик на капитала
Към 31 декември 2020 г. и към 31 декември 2019 г. краен собственик на капитала на пенсионното дружество е Ива Петкова Павлова.

Пряк собственик на капитала
Към 31 декември 2020 г. и към 31 декември 2019 г. пряк собственик на капитала на пенсионното дружество е „Пела" ЕООД.

Непряк собственик на капитала
Ива Петкова Павлова, е собственик на прекия собственик на капитала на пенсионното дружество и съответно е непряк собственик на капитала на пенсионното дружество към 31 декември 2020 г. и към 31 декември 2020 г.

Дружества под общ контрол
Дружества под общ контрол са всички дружества, върху които крайния собственик на капитала притежава контрол. През отчетния и през предходния период Фонда е извършвал сделки със следните дружества под общ контрол: АС БГ ЕООД. През отчетния и през предходния период Фонда не е извършвал сделки със дружества под общ контрол.

Други свързани лица
Към 31 декември 2020 г. крайният собственик на капитала на пенсионното дружество упражнява значително влияние върху: АС БГ ЕООД, Соломон груп АД, Екотур ООД, С Експрес груп АД, ЗК Лев инс АД.

За 2019 г. Фонда е начислил такси в полза на пенсионноосигурителното дружество в размер на 2 051 хил. лева, съответно 2 028 хил. лева за 2019 г..
Към 31.12.2020 г. задължението на Фонда към пенсионното дружество е в размер на 176 хил. лева (2019 г. – 204 хил. лева).

Към края на 2020 г. ключовия управленски персонал на пенсионноосигурителното дружество разполага с индивидуални партиди във Фонда в качеството им на осигурени лица.

31. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Фондът не е осъществил инвестиционни и финансови сделки, при които да не са използвани пари или парични еквиваленти и които да не са отразени в отчета за паричните потоци.

32. Условни активи и пасиви

През 2020 г. и до датата на съставяне на настоящия финансов отчета Фондът няма признати условни активи или пасиви и няма предявени към него правни искове.

33. Други оповестявания

Към датата на съставяне на настоящия финансов отчет пенсионното дружество не е получило информация от НАП за всички дължими суми за 2019 г. и 2020 г. по осигурителните партиди на осигурените лица в този фонд. Поради това, средствата по индивидуалните партиди на осигурените се отчитат на база на ефективно получените плащания от НАП. Съответно доколкото дължимите от осигурените лица суми за такси към пенсионното дружество не могат да бъдат надеждно оценени, същите не са признати във финансовия отчет за 2020 г. Получените, дължими плащания от НАП за четвъртото тримесечие на 2019 г. са признати през 2020 г.

34.Събития след датата на съставяне на отчета

Няма значими коригиращи и/или некоригиращи събития, настъпили между отчетната дата и датата на съставяне на финансовия отчет, които да изискат промени или допълнителните оповестявания във настоящия финансов отчет за 2020 г., с изключение на публикуваните на 05.03.2021 г. съществени промени в КСО, уреждащи начина на изчисляване и изплащане на пенсии на осигурените лица от задължителните пенсионни фондове.

35. Политика на ръководството по отношение на риска

Структури, отговарящи за управлението на риска

Дейностите по идентифициране, измерване, анализ и управление на рисковете се осъществяват от:

- **Комитет по управление на риска**
  Комитетът по управление на риска се състои от изпълнителните директори на пенсионното дружество, Инвестиционен консултант и Мениджър по управление на риска.Звено по управление на риска се състои от един служител мениджър по управление на риска.
- **Специализирана служба „Вътрешен контрол"** във връзка с периодични проверки на системата за наблюдение, измерване и управление на риска;
- **Звеното, съответно лицето, осъществяващо функцията по вътрешен одит** проверява и оценява адекватността и ефективността на системата за управление на риска.
- **Съвет на директорите и изпълнителните директори на пенсионноосигурителното дружество.**

Общи положения

Комитетът по управление на риска е спомагателен, консултативен орган, който съдейства на Съвета на директорите. Комитетът по управление на риска, разглежда и анализира информация свързана с дейностите по наблюдение, измерване, отчитане и управление на рисковете, свързани с инвестиране на средствата на Фонда. Комитетът провежда периодични заседания, на които взетите решения се отразяват в протокол. Решенията на комитета имат препоръчителен характер за Съвета на директорите на дружеството. Правилника за дейността на комитета се утвърждава с протокол на Съвета на директорите. Звеното по управление на риска извършва дейности по нормативно определените в Наредба №59 и КСО

За измерването на различните видове риск се използват следните методи:

Лихвен риск е рискът от намаляване на стойността на един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент.
Лихвеният риск се измерва, чрез един от следните количествени методи:

1. За конкретен инструмент или на чрез калкулация ниво портфейл на среднопретеглена стойност на показателя Модифицирана Дюрация, който измерва чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти.
2. Рискова премия е разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска, или ипотечна облигация и ДЦК със сходен падеж. Анализира се нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитния рейтинг на емитента.

Таблицата по-долу представя чувствителността на финансовите активи към промените на ефективните лихвени проценти към 31 декември 2020 г.

в хиляди лева	**2020 г.**	**2019 г.**
Инструменти с фиксирана лихва		
Парични средства	5 692	7 133
Български ДЦК	27 917	28 755
Чуждестранни ДЦК	69 995	58 155
Чуждестранни корпоративни облигации	4 862	5 022
Банкови депозити	14 788	13 826
Общо инструменти с фиксирана лихва	**123 254**	**112 891**
Инструменти с плаваща лихва		
Български корпоративни облигации	1 469	1 673

Модифицираната дюрация на дълговите ценни книжа на УПФ е 6.87 към 31 декември 2020 г.

в хиляди лева	**Модифицирана дюрация**
Към 31 Декември	6.87362
Средно за периода	6.94343
Максимално за периода	7.01478
Минимално за периода	6.86701

Валутен риск е рискът от намаляване на стойността на един финансов инструмент, деноминиран във валута, различна от лев и Евро, поради изменение на курса на обмяна между тази валута и лев/Евро. Валутен риск се измерва, чрез количествено определяне на нетната

експозиция към всяка валута, различна от лева и евро, като процент от нетните активи на пенсионния фонд.

в хиляди лева

Активи	**2020 г. Лева**	**2020 г. Евро**	**2020 г. Общо**
Парични средства по разплащателни сметки	5 534	158	5 692
Банкови депозити	14 788	-	14 788
ДЦК	13 168	84 744	97 912
Акции и АДСИЦ	14 392	5 626	20 018
Корпоративни облигации	-	6 331	6 331
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	8 712	8 712
Инвестиционни имоти	6 731	-	6 731
Вземания	147	-	147
Общо активи	***54 760***	***105 571***	***160 331***
Пасиви			
Текущи задължения	706	-	706
Нетекущи задължения	159 489	-	159 489
Резерв за гарантиране на минимална доходност	136	-	136
Общо пасив	***160 331***	***-***	160 331

в хиляди лева

Активи	**2019 г. Лева**	**2019 г. Евро**	**2019 г. Общо**
Парични средства по разплащателни сметки	3 033	4 100	7 133
Банкови депозити	13 826	-	13 826
ДЦК	13 689	73 221	86 910
Акции и АДСИЦ	16 942	4 479	21 421
Корпоративни облигации	-	6 695	6 695
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	10 542	10 542
Инвестиционни имоти	5 186	-	5 186
Вземания	208	-	208
Общо активи	***52 884***	***99 037***	***151 921***
Пасиви			
Текущи задължения	607	-	607
Нетекущи задължения	151 177	-	151 177
Резерв за гарантиране на минимална доходност	137	-	137
Общо пасив	***151 921***	***-***	151 921

Ценови риск, свързан с инвестиции, е рискът от намаляване на стойността на един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени. Ценовият риск, свързан с инвестиции в акции се измерва, чрез приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

(1) Историческа волатилност измерена, чрез стандартно отклонение се изчислява, въз основа исторически данни на база използваните цени за преоценка за съответната акция за период от 1 година или времеви период - 3 месечна извадка.

(2) ß-коефициента към индексите на съответните пазари.

* ß-коефициент е мярка за променливостта на величината на дохода или на стойността на една ценна книга, или на портфейл ценни книжа спрямо величината на дохода на цялостния пазар.

(3) При невъзможност за прилагане на ал. 1 и 2, Дружеството използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени акции, като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

Стандартното отклонение в УПФ за 2020 г. е 3.63%

Ценовият риск, може да бъде свързан и с инвестиции в недвижими имоти.

Кредитен риск е общо рискът от намаляване на стойността на финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Дружеството разглежда три основни вида кредитен риск:

Контрагентен риск е рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки като валутни форуърди, лихвени суапи, и други извънборсови инструменти, разрешени от нормативната база. Фондът няма сделки с форуърди и суапи за 2020 г.

Сетълмент риск – измерва се чрез стойността на всички неприключили сделки с една насрещна страна като процент от нетните активи на Фонда. За 2020 г. Фонда няма неприключили сделки.

Инвестиционен кредитен риск е риска от намаляване на стойността на позицията в един финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др.

При управлението на кредитния риск от потенциални контрагенти се изисква наличието на висок кредитен рейтинг, определен съгласно нормативната уредба в страната.

Кредитният рейтинг на инвестициите на Фонда към 31.12.2020 г. е представен в по-долу както следва:

Държавни ценни книжа. (S&P Global Ratings)	**Хил. лева**		**Държавни ценни книжа. (Fitch Ratings)**	**Хил. лева**
BBB	14,749		AAA	8,669
BBB-	35,677		AA	6,086
BB-	7,138		BBB	22,901
B+	10,351		BBB-	35,677
			BB+	5,221
Общо	***67,915***		BB	1,917
			Общо	***80,471***
Държавни ценни книжа. (Moody's credit ratings)	**Хил. лева**		**Държавни ценни книжа. (DBRS Ratings)**	**Хил. лева**
Baa1	10,875		AAA	8,669
Baa3	26,630		AAH	6,086
Ba1	9,047		A	2,073
Ba3	1,917		BBL	1,917
B1	10,351			
			Общо	***18,746***
Общо	***58,820***			

Държавните ценни книжа без рейтинг са на стойност 5 016 хил. лв.

Корпоративни облигации. (S&P Global Ratings)	**Хил. лева**		**Корпоративни облигации. (Fitch Ratings)**	**Хил. лева**
BB+	1,059		BBB-	1,059
B+	3,804		BB-	3,804
Общо	***4,863***		***Общо***	***4,863***
Корпоративни облигации. (Moody's credit ratings)	**Хил. лева**			
Ba1	1,059			
Общо	***1,059***			

Корпоративни облигации без рейтинг са на стойност 1 469 хил. лв.
Банкови депозити с рейтинг [BBB-] от Фич и БАКР са на стойност 14 788 хил. лв. Паричните средства по разплащателни сметки с рейтинг [BB+] от Фич са 5 692 хил. лв.

Ликвиден риск е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия, за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения и невъзможността даден актив и/или хеджиращ инструмент, да бъде продаден/купен поради липса на купувач/продавач. Измерването на ликвидния риск става чрез наблюдение на нивото на необходимите средства за определен период, които следва да се изплатят на осигурените лица и пенсионерите в съответния фонд или на техните наследници, както и на нивото на необходимите средства свързани с формирането на резерви, управление на активите и пасивите и осъществяването на дейността на Дружеството и фондовете за допълнително пенсионно осигуряване.

В следващата таблица е представен анализ на активите и пасивите на УПФ, представени по тяхната балансова стойност към 31 декември 2020 г. според остатъчните срокове до техния падеж.

в хиляди лева	**До 3 месеца**	**От 3 до 6 месеца**	**От 6 месеца до 1 година**	**От 1 до 3 години**	**От 3 до 5 години**	**От 5 до 10 години**	**Над 10 години**	**Без договорен матуритет**	**Общо**
Активи									
Парични средства по разплащателни сметки	5 692	-	-	-	-	-	-	-	5 692
Банкови депозити	3 000	11 788	-	-	-	-	-	-	14 788
ДЦК	-	-	-	14 177	56 799	26 936	-	-	97 912
Акции и АДСИЦ	-	-	-	-	-	-	-	20 018	20 018
Корпоративни облигации	-	-	-	-	5 272	1 059	-	-	6 331
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	-	-	-	-	-	8 712	8 712
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	-	-	6 731	6 731
Вземания	120	-	27	-	-	-	-	-	147
Общо активи	**8 812**	**11 788**	**27**	**14 177**	**62 071**	**27 995**	**-**	**35 461**	**160 331**
Пасиви									
Текущи задължения	176	366	164	-	-	-	-	-	706
Нетекущи задължения	-	-	-	-	-	-	-	159 489	159 489
Резерв за гарантиране на минимална доходност	-	-	-	-	-	-	-	136	136
Общо пасиви	**176**	**366**	**164**	**-**	**-**	**-**	**-**	**151 314**	**151 921**

Към 31.12.2019 г. е както следва

в хиляди лева	До 3 месеца	От 3 до 6 месеца	От 6 месеца до 1 година	От 1 до 3 години	От 3 до 5 години	От 5 до 10 години	Над 10 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи									
Парични средства по разплащателни сметки	7 133	-	-	-	-	-	-	-	7 133
Банкови депозити	6 256	3 284	4 286	-	-	-	-	-	13 826
ДЦК	-	-	-	5 972	33 044	45 512	2 382	-	86 910
Акции и АДСИЦ	-	-	-	-	-	-	-	21 421	21 421
Корпоративни облигации	-	-	-	-	3 969	2 726	-	-	6 695
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	-	-	-	-	-	10 542	10 542
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	-	-	5 186	5 186
Вземания	126	-	82	-	-	-	-	-	208
Общо активи	**13 515**	**3 284**	**4 368**	**5 972**	**37 013**	**48 238**	**2 382**	**37 149**	**151 921**
Пасиви									
Текущи задължения	204	319	84	-	-	-	-	-	607
Нетекущи задължения	-	-	-	-	-	-	-	151 177	151 177
Резерв за гарантиране на минимална доходност	-	-	-	-	-	-	-	137	137
Общо пасиви	**204**	**319**	**84**	-	-	-	-	**151 314**	**151 921**

През отчетния период УПФ няма отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения, не са ползвани външни източници за осигуряване на ликвидни средства, изпълнението на текущите задължения е било в срок.

Ръководството на пенсионното дружество извършва регулярен анализ на съответствието на активите и пасивите на Фонда и достатъчната наличност на ликвидни средства за посрещане на текущите плащания.

Концентрационен риск е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Измерването на риска от концентрация се осъществява, чрез количествено определяне на експозицията към всеки емитент и/или група свързани лица като процент от нетните активи.

Към 31 декември 2020 г. инвестициите на УПФ са съобразени със съществуващите регулации в КСО и неговите вътрешни правила и политики.

Инвестиции към :	2020 % от активи	2019 % от активи
Дългови Ценни Книжа (ДЦК)	65.02%	61.61%
ДЕПОЗИТИ	9.22%	9.10%
КИС	5.43%	6.94%
АДСИЦ	1.76%	2.24%
АКЦИИ	10.73%	11.86%
ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	4.20%	3.41%
ПАРИ В РАЗПЛ. СМЕТКИ	3.55%	4.70%

Показатели за доходност и за равнището на инвестиционния риск в УПФ:

Година	Номинална доходност	Стандартно отклонение на доходността	Коефициент на Шарп на годишна база
2016 г.	4.29%	1.86%	2.48
2017 г.	4.77%	1.27%	4.03
2018 г.	-3.27%	1.75%	-1.66
2019 г.	3.69%	1.22%	-3.34
2020 г.	-1.39%	3.63%	-0.26

Постигнатата номинална доходност в процент при управление на активите на пенсионен фонд за определен период се изчислява като разликата между стойността на един дял на фонда, валидна за последния работен ден на периода и стойността на един дял на фонда, валидна за последния работен ден на предходния период се раздели на стойността на един дял, валидна за последния работен ден на предходния период.

Стандартното отклонение е статистическа мярка за разсейването на стойностите на една случайна величина около нейната средна аритметична или очаквана стойност.

Коефициентът на Шарп е показател, който съпоставя постигнатата доходност от управлението на инвестиционен портфейл и поетия риск за постигане на тази доходност. Стойността на Коефициента на Шарп се оповестява само в случай, че постигнатата номинална доходност е по-висока от безрисковата доходност за съответната година. Коефициентът е изчислен, съгласно методика на КФН.